

CENTENARUL UNIRII BASARABIEI CU ROMÂNIA, CELEBRAT DE ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI ȘI ACADEMIA ROMÂNĂ

Eugenia TOFAN

Serviciul de Presă al AȘM

CHIȘINĂU. Cu ocazia sărbătoririi Centenarului Marii Uniri, Academia de Științe a Moldovei și Academia Română au organizat, la Chișinău, Sesiunea Științifică „Centenarul Unirii Basarabiei cu România”, proiect susținut de Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu”, Chișinău, și de Ambasada României în Republica Moldova. Evenimentul a avut loc la 27 martie 2018, exact la 100 de ani de la votarea în primul Parlament al Republicii Democratice Moldovenești independente, Sfatul Țării, a Declarației de Unire a Basarabiei cu România.

La sesiunea științifică a celor două Academii au fost prezenți membri ai Academiei de Științe a Moldovei, oficiali din ambele state, reprezentanți ai uniunilor de creație, oameni de cultură. O premieră absolută a constituit participarea la acest eveniment istoric a unei delegații de 30 de membri ai Academiei Române. Delegația română a fost condusă de acad. Cristian Hera, președintele Academiei Române, însoțit de membri ai Biroului Prezidiului și ai Prezidiului.

Evenimentul academic a demarat cu intonarea imnurilor de stat ale României și Republicii Moldova, în interpretarea Corului Centrului de Excelență în Educația Artistică „Ștefan Neaga”, Catedra de Dirijat coral și canto academic, dirijor – Valeria Diaconu. Sesiunea a fost prezidată de președinții celor două foruri științifice – acad. Gheorghe Duca și acad. Cristian Hera, care au ținut câte un discurs inaugural.

„Evoacă astăzi un moment istoric cu o puternică semnificație pentru comunitatea noastră. Pe 27 martie 1918, primul Parlament al Republicii Democratice Moldovenești independente, Sfatul Țării, a votat Declarația de Unire a Basarabiei cu România. La temelie acestui moment au fost acțiunile viguroase ale sentimentului de patriotism al intelectualității basarabene. Este important ca în acest an al Centenarului Unirii să readucem în actualitate acele momente definitorii care au marcat actul unirii pentru însușirea lecției de voință și curaj pentru consolidarea și salvarea neamului român”, a menționat în discursul său **președintele AȘM, acad. Gheorghe Duca.** Totodată, președintele AȘM a apreciat înalt colaborarea pe care o are Academia de Științe a Moldovei cu Academia Română și cu institutele de cercetare din România, alături de care

s-a reușit câștigarea multiplelor proiecte europene, precum și afirmarea comunității științifice din Republica Moldova în Spațiul European de Cercetare.

În contextul bune și îndelungatei cooperări cu Academia Română și al rezultatelor obținute în comun de ambele academii, precum și cu ocazia consemnării Centenarului, drept un îndemn spre o mai amplă consolidare, Academia de Științe a Moldovei a decis acordarea câtorva distincții unor personalități care au contribuit la formarea spațiului de cercetare unic românesc. Astfel, Medalia „Meritul Științific” i-a fost conferită academicianului Cristian Hera, președintele Academiei Române. Medalia „Dimitrie Cantemir” a fost acordată vicepreședinților Academiei Române – academicianului Bogdan C. Simionescu și academicianului Victor Spinei, iar Medalia „Nicolae Milescu Spătarul” a fost conferită membrului corespondent Ionel Căndea, directorul Muzeului Brăilei „Carol I”.

„Este pentru prima dată în istoria Academiei Române, când o delegație de circa 30 de membri ai Academiei din România este prezentă la o sesiune în afara hotarelor României”, a remarcat în cuvântul său inaugural **acad. Cristian Hera, președinte al Academiei Române,** adresând conducerii Academiei de Științe a Moldovei aalese și respectuoase mulțumiri din partea Academiei Române și a sa personal, pentru organizarea acestei emoționante sesiuni comune consacrate împlinirii unui veac de la Actul Unirii Basarabiei cu România. „Emoția noastră este cu atât mai mare, cu cât ne găsim împreună la Chișinău, oraș în care, cu 100 de ani în urmă, la data de 27 martie 1918, într-o ședință solemnă, Sfatul Țării avea să proclame, „în puterea dreptului istoric a dreptului de neam”, revenirea la Patria-Mamă, a menționat acad. Cristian Hera, precizând că acesta este un prilej de rememorare a lungilor suferințe prin care a trecut Basarabia și basarabienii de-a lungul celor peste 100 de ani de stăpânire țaristă, a luptelor purtate pentru libertate, pentru independență și unitate, de către cărturarii și patrioții români din aceste ținuturi, lupte încununat acum 100 de ani. „Actul înfăptuit acum 100 de ani, aici, la Chișinău, avea să deschidă seria momentelor de glorie pentru neamul nostru. Spun cu toată tăria, fără rezerve, că Actul de la 27 martie 1918 poate fi considerat

drept semnul revenirii la viața națională românească. Se cuvine, în numele sacrificiilor unor întregi generații de cărturari și patrioți, să facem un legământ sacru și anume acela de a continua opera lor, de a întări și mai mult cooperarea între Academia Română și Academia de Științe a Moldovei, înalte focare românești ale științei și culturii”, a punctat președintele Academiei Române.

Pentru cooperare constantă și rodnică colaborare cu Academia Română, în cinstea Centenarului, președintele AR, acad. Cristian Hera a anunțat că Biroul Prezidiului Academiei Române și Prezidiul Academiei Române au hotărât, în unanimitate, acordarea celei mai înalte distincții – „Meritul Academic al Academiei Române” – Academiei de Științe a Moldovei. Un moment de-a dreptul istoric a constituit și decizia Academiei Române ca la Chișinău să se înființeze, după Timișoara, Iași și Cluj, cea de-a IV-a filială a Academiei Române. Totodată, președintele Academiei Române a înmănat Diplome de Merit dr. hab. Gheorghe Cojocaru, istoric, acad. Eugen Doga, compozitor, acad. Maria Duca, biolog.

Un cuvânt de salut a rostit reprezentantul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, **prof. Gheorghe Postică**, care a adresat un mesaj de felicitare cu ocazia sărbătoririi Marii Uniri din 27 martie 1918. „Unirea a reprezentat în toate timpurile un proces firesc pentru toate popoarele, în diferite epoci istorice. Neamurile s-au unit și au format un tot întreg, au format state unitare, au creat civilizații, culturi. Românii, la câteva etape, au reușit să-și realizeze visul secular, spre deosebire de alte popoare europene, de alte popoare ale lumii”, a menționat oficialul, specificând în context că unirea românilor are o particularitate foarte importantă și anume că cele mai multe popoare și-au făurit unitatea națională pe calea armelor. Românii sunt singurul popor care și-a făurit unirea, unitatea pe cale pașnică. „Este un lucru deosebit și care ne face să ne mândrim cu poporul nostru, cu mării făuritori ai unirii neamului. Unirea ne-a lăsat anumite lecții, unirea s-a făcut din dragoste, cu mare răbdare, cu mare implicare, pricepere”, a mai subliniat prof. Postică.

„Cum știți cu toții, Academia Română a făcut unirea românilor înainte de a exista România întregită pe hartă și printre primii membri au fost și cei din Basarabia și din Transilvania în urmă de mai bine de 150 de ani. Cinstim astăzi un secol de la Marea Unire a Basarabiei cu Țara Însingurați politic, dar uniți în inima noastră română cum ar fi spus-o Vasile Alecsandri... Să ducem acest mesaj al Unirii mai departe ca să trăim mai departe, fiindcă așa cum zicea Kogălniceanu, Unirea face puterea”, avea să spună în intervenția sa deo-

sebit de emoționantă **acad. Ioan Aurel Pop**, rector al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca, membru de onoare al AȘM. Din partea grupului mare de la Cluj, dar mai ales din partea academicianului Cornel Țaranu, rectorul a oferit un dar inedit bibliotecii AȘM – orchestrarea Imnului Național „Deșteaptă-te, române!”, făcută în 1896 de către George Enescu și prezentată într-o primă ediție la Cluj și la Viena.

Prezent la eveniment, **Ambasadorul României în Republica Moldova, E.S. Daniel Ioniță**, a subliniat că participă cu emoție și speranță la acest moment aniversar, care reunește sub același acoperiș, în această sală frumoasă, cele mai strălucite minți din România și din Republica Moldova. „Ne-am adunat aici, în același timp cu adunarea festivă a Camerelor reunite ale Parlamentului României de la București, pentru a sărbători, împreună, Centenarul Unirii Basarabiei cu Patria-Mamă. Mă bucur că ideea noastră de a organiza acest eveniment a fost îmbrățișată de dumneavoastră, care, iată, ați venit în număr mare la Chișinău pentru această aniversare”, a remarcat Excelența Sa, mulțumind tuturor pentru eforturile făcute. Totodată, diplomatul a menționat că odată cu formularea de către Republica Moldova a opțiunii europene și adoptarea Declarației privind Parteneriatul Strategic din 2010, colaborarea bilaterală a dobândit o nouă valență mai practică, mai concretă și substanțială. România a furnizat și furnizează, de o manieră considerabilă, asistență bilaterală și pentru integrarea europeană. „Dorim ca prin proiectele promovate să aducem beneficii concrete în viața de zi cu zi a cetățenilor Republicii Moldova: prin reconstrucția grădinițelor, donația de microbuze școlare, dotarea unor spitale, reabilitarea unor obiective culturale. Totodată, colaborăm strâns în contextul Comisiei Mixte pentru Integrare Europeană și al Comisiei Economice”, a precizat ambasadorul.

„Cele două Academii merită toată aprecierea pentru inițiativa de a organiza aceste două reuniuni consecutive solemne, cred că sunt și altele care puteau să facă evenimente asemănătoare și, din păcate nu le-au făcut. Institutul Cultural Român, prin reprezentanța „Mihai Eminescu” de la Chișinău este mândru să fie partener la organizarea acestui eveniment”, a subliniat **vicepreședintele ICR, Mirel Talos**, precizând că ICR își va continua această misiune de promovare externă culturală, alături de Academia Română, cu care au un parteneriat special.

La rândul său, **directorul ICR „Mihai Eminescu” la Chișinău, Valeriu Matei, membru de onoare al Academiei Române**, a menționat că rememorarea trecutului este un prilej de a înțelege pe deplin prezentul și de a avea o viziune realistă asupra viitorului.

Nimic nu se putea întâmpla, nimic nu poate crește fără ca noi să facem referire la rădăcinile care ne definesc și ne consacra. „Sunt onorat că ICR și Ambasada României în Republica Moldova suntem partenerii celor două Academii în organizarea acestor evenimente și noi o facem cu toată dăruirea. Eu cred că noi încercăm să o facem cu brio, pentru ca aici nu există, cum spunea Mateevici la început de veac, două literaturi sau două limbi, ci una singură, nu există două culturi, ci una singură – cultura română, nu există două spiritualități decât una singură – cea românească și, bineînțeles, speranța noastră pe viitor este una și aceeași și ea ne va defini totdeauna. Speranța noastră se numește încrederea în trăinicia poporului român”, a remarcat acad. Valeriu Matei.

În cadrul ședinței în plen au fost prezentate o serie de comunicări științifice, în expunerea reprezentanților celor două foruri științifice: acad. Victor Spinei, vicepreședinte al Academiei Române, *Împliniri naționale premergătoare Marii Uniri*; acad. Ion Guceac, vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei, *Viziune actuală asupra legitimității actelor adoptate de Sfatul Țării și importanța acestora*; acad. Victor Voicu, secretar general al Academiei Române, *27 martie 1918: Unirea Basarabiei cu România, strălucită izbândă identitară românească*; dr. hab. Gheorghe Cojocaru, directorul Institutului de Istorie (AȘM), *O „samă” de gânduri la ceas aniversar*.

Sesiunea a inclus și o amplă prezentare de carte a Editurii „Știința”, cărți editate și publicate cu prilejul Centenarului Unirii. Prezentarea a fost realizată de **directorul Editurii „Știința”, dr. ing. Gheorghe Prini**.

La finele sesiunii științifice, **acad. Mihai Cimpoi** a dat citire unei Rezoluții care a reafirmat realitățile istorice ce au condus la momentul declarării unirii Basarabiei cu România. În document este formulat și un apel adresat factorilor de decizie din Republica Moldova și România, pentru promovarea adevărului istoric și conservarea memoriei înaintașilor implicați în făurirea Unirii. Rezoluția a fost adoptată în unanimitate.

Corul Centrului de Excelență în Educația Artistică „Ștefan Neaga” a interpretat „Hora prieteniei”, scrisă de compozitorul-academician Eugen Doga, versuri I. Podoleanu și „Hora Unirii”, muzică – Alexandru Flechtenmacher, versuri – Vasile Alecsandri, care au evocat istoria țării într-o melodie ce a rezistat de-a lungul timpului.

În holul Academiei a fost vernisată expoziția cu genericul „Centenarul Unirii”, organizată de Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” la Chișinău. Ziua a finalizat cu un concert festiv la Sala cu Orgă, organizat, de asemenea, de ICR, Chișinău.

IAȘI. Sesiunea de celebrare a Unirii Basarabiei cu România, începută la Chișinău, a continuat la Filiala Iași a Academiei Române, în ziua de 28 martie 2018. În capitala Moldovei istorice, reprezentanții celor două Academii au participat la Conferința aniversară „27 martie 1918: începutul întregirii României”.

La evenimentul solemn a participat o delegație numeroasă din Republica Moldova, constituită din membri ai AȘM, directori de institute, cercetători, condusă de președintele Academiei de Științe a Moldovei, acad. Gheorghe Duca.

Lucrările conferinței s-au inaugurat prin onorarea imnurilor de stat ale României și Republicii Moldova. Conferința a fost anticipată de semnarea unui protocol de colaborare în cinstea Centenarului Marii Uniri între Primăria Municipiului Iași și Academia de Științe a Moldovei. Documentul l-au semnat acad. Gheorghe Duca și, respectiv, primarul Mihai Chirica.

Prof. dr. ing. Mihail Voicu, m.c. al Academiei Române, președinte al Filialei Iași a Academiei Române, gazda și moderatorul conferinței le-a dorit celor doi parteneri succese deosebite în cadrul acestei colaborări, după care a purces la realizarea agendei evenimentului festiv comun.

În cuvântul său inaugural, **președintele Academiei Române, acad. Cristian Hera**, a salutat distinșii membri ai celor două Academii, oficialii Iașului, onoratul public, prezent la eveniment, aducând, la ceas de sărbătoare, un pios omagiu Iașului – oraș al Unirii și al Rezistenței, așa cum l-a numit Nicolae Iorga. „Academia Română, care de la înființare a fost reprezentativă prin alegerea membrilor din toate provinciile românești, indiferent de statutul politic și de identitatea culturală a românilor, a salutat în termeni entuziaști marele act făurit la Chișinău în 1918, la 27 martie. Trecutul atât de tragic al acestei provincii, eforturile patrioților de dincolo de Prut au stat și rămân în atenția Academiei Române. Relațiile deosebit de strânse de colaborare științifică și culturală existente între Academia Română și Academia de Științe a Moldovei în toate domeniile stau mărturie în acest sens. Am convingerea că ele vor continua și mai departe spre binele științei și culturii românești”, a subliniat președintele Academiei Române. În context, președintele Cristian Hera a menționat că acum 100 de ani, la 27 martie, la Chișinău, prin hotărârea Sfatului Țării, Basarabia hotăra unirea cu Patria-Mamă, ceea ce reprezenta un prim pas pentru înfăptuirea unității depline a românilor. „Momentul a fost marcat ieri, la Academia de Științe a Moldovei, printr-o sesiune științifică solemnă și, îngăduiți-mi să spun, care s-a bucurat de un deosebit succes. Astăzi, continuăm să omagiem pe făuritorii unirii Basarabiei de acum un

veac aici, în orașul Unirii, care este considerat Iașul”, a spus acad. Hera. Președintele AR a menționat că anul în care sărbătorim Centenarul Marii Uniri, trebuie să ne îndreptăm gândurile noastre spre toți acei care cu credință, curaj și înțelepciune au realizat visul de veacuri ale tuturor românilor, dar, în același timp, „avem datoria să ne îndreptăm privirea către viitor, spre a pregăti urmașilor noștri o țară așa cum și-au visat-o înaintașii noștri – unită, demnă și prosperă”, adresând, în numele Academiei Române și al său personal respectuoase mulțumiri și alese felicitări organizatorilor sesiunilor festive ale celor două Academii de limba română.

„Practic, noi mergem după istorie, de la Chișinău am venit la Iași”, avea să spună, la rândul său, **președintele Academiei de Științe a Moldovei, acad. Gheorghe Duca**, exprimând sincere mulțumiri pentru participarea Academiei Române la organizarea Sesiunii comune a AȘM și Academiei Române, la Chișinău, și organizarea manifestării respective, consacrate Centenarului Unirii, la Iași. Președintele AȘM a făcut o trecere în revistă a celor mai relevante aspecte, cu efecte importante pe care le-a generat Unirea Basarabiei cu România din 27 martie 1918, reflectând preponderent impactul cultural, științific și economic. „În perioada 1918–1940 s-au construit în Basarabia peste 1 000 de școli, licee industriale, comerciale, agricole, timp în care s-au școlarizat peste 200 de mii de copii. Tot în acea perioadă s-au împrumutat toți țăranii din Basarabia și s-au înființat Facultatea de Teologie, Facultatea de Agricultură și Conservatorul.

Un rezultat de menționat a fost și înființarea a 8 000 de întreprinderi mici și mijlocii, Basarabia intrând în topul producătorilor de fructe, cereale și vinuri, sprijinul fiind al României întregi.

Actualmente, în domeniul științei, din cele 58 de proiecte câștigate în cadrul Programului European PC7, 38 au fost în comun cu colegii din România, în cele peste 300 de proiecte propuse în cadrul Programului ORIZONT 2020, 70 la sută sunt în parteneriat cu colegii noștri din România. Deci, noi astăzi suntem într-un spațiu unic cultural, noi intrăm în spațiul unic educațional, prin schimbul de elevi și studenți. Prin faptul că moldovenii fac studiile în România, noi astăzi, grație Academiei Române, comunității științifice, ne integrăm în Spațiul European de Cercetare”, a punctat președintele Duca. Academicianul s-a referit și la problema spațiului informațional care astăzi este cam „poluat”, exprimând dorința ca bibliotecile din Republica Moldova să fie completate cu mai multă literatură română. „Noi vrem ca populația din Republica Moldova să vorbească mai fluent limba română, să gândească în acest grai și să aibă mai mult

contact cu românii”, a declarat președintele AȘM, făcând o pledoarie consistentă pentru dezvoltarea Republicii Moldova și a relațiilor cu România, astfel încât să obțină o poziție mult mai bună în UE, în ideea că Republica Moldova optează pentru aderarea la UE.

În luarea sa de cuvânt, **primarul Municipiului Iași, Mihai Chirica**, a ținut să explice necesitatea prezenței elitelor culturale și științifice în mediul politic, specificând că întotdeauna își structurează activitatea administrativă bazându-se pe profilul cultural, istoric, economic și științific al Iașului, astfel încât prezentarea în fața celorlalte orașe puternice ale Europei să fie una viabilă. „Trebuie să abordăm mediul cultural și științific românesc, iar aici mă refer la elitele politice sau la clasa politică, într-o modalitate mult mai aprofundată. În contextul Marii Uniri, Iașul a reușit să-și pună toată energia în slujba acestui proiect de țară. Elitele politice nu au reușit niciodată să se ridice la nivelul elitelor culturale și științifice. Cred că a sosit momentul ca această abordare să devină pragmatică, iar prezența elitelor științifice și culturale să ocupe tot mai mult spațiul politic, pentru a șlefui perspectiva dezvoltării viitoare a României”, a menționat primarul Mihai Chirica.

În cadrul ceremoniei, primarul Chirica, care este și un bun prieten al Academiei din Iași, a înmănat din partea municipiului Iași o *Diplomă de Excelență* acad. Cristian Hera, președintele Academiei Române și acad. Gheorghe Duca, președintele AȘM, pentru buna cooperare cu ambele foruri științifice. În același cadru festiv, acad. Răzvan Theodorescu a primit distincția de „Cetățean de Onoare al Municipiului Iași”, gest ce l-a onorat în mod deosebit. „Pentru mine este un moment extrem de emoționant, pentru că acum 100 de ani în mahalaua Sărării trăia familia mea, de la care am învățat să iubesc Iașul și istoria acestui oraș. Mai târziu mi-am dedicat studiile monumentelor Iașului, orașul fiind capitala culturală a României. Distincția primită este o bucurie nespusă, mai ales că s-a împlinit în spațiul Academiei Române și la doi pași de cea mai veche universitate din țară”, a menționat acad. Răzvan Theodorescu.

Cuvinte de salut au rostit **prefectul județului Iași, ing. Marian Șerbescu și ÎPS Teofan, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei**. În cadrul ședinței în plen a forului au fost prezentate câteva comunicări științifice, în expunerea **acad. Bogdan C. Simionescu**, vicepreședinte al Academiei Române; **acad. Andrei Eșanu**, Academia de Științe a Moldovei; **prof. univ. dr. Gheorghe Cliveti**, director al Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” din Iași.

Conferința de la Filiala Iași a Academiei Române a finalizat cu citirea, de către **acad. Victor Spinei, vicepreședintele Academiei Române**, a textului Rezoluției care a fost redactat în comun de ambele Academii.

REZOLUȚIE

Participanții la Sesiunea științifică a Academiei de Științe a Moldovei și a Academiei Române, desfășurată la Chișinău, în ziua de 27 martie 2018, cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la votarea de către Sfatul Țării, organul legislativ al Basarabiei din anii 1917–1918, a Declarației de Unire a Republicii Democratice Moldovenești (Basarabiei) cu România,

CONSTATĂ:

1. În urmă cu un veac, Sfatul Țării – organul reprezentativ suprem al Basarabiei, ales în mod democratic, în numele populației basarabene, în puterea dreptului istoric și în baza principiului autodeterminării popoarelor – a decis Unirea Basarabiei cu România.

2. Unirea Basarabiei cu România a fost un act de echitate istorică, reparând nedreptatea comisă în 1812 după 106 ani de înstrăinare forțată a acestui teritoriu.

3. Declarația de Unire a Sfatului Țării a reprezentat o dovadă a unității identitare a comunităților românești dintre Prut și Nistru.

4. Votul liber exprimat la 27 martie 1918 constituie una din cele mai importante pagini de istorie scrise în spațiul basarabean, având efecte benefice pentru românii dintre Prut și Nistru și pentru toate etniile minoritare conlocuitoare, cărora le-au fost asigurate principalele libertăți și drepturi.

5. Actul Unirii, parafat de Sfatul Țării al Basarabiei la 27 martie 1918, a dobândit consacrare internațională la Conferința de Pace de la Paris (1919–1920), confirmându-i legitimitatea și legalitatea.

6. Declarația de Unire a însemnat începutul integrării pe multiple planuri a Basarabiei în viața statului român, în fața populației deschizându-se perspective de dezvoltare într-un cadru național și democratic modern. De-a lungul celor peste două decenii de unitate, s-au înregistrat progrese notabile în toate domeniile economice, sociale, culturale, științifice și confesionale. Multe personalități marcante basarabene s-au afirmat plenar în sfera administrației publice, învățământului, științei, tehnicii, literaturii și artelor frumoase.

7. Parcursul Basarabiei în cadrul statului român a fost întrerupt prin Acordul secret dintre Molotov și Ribbentrop, acord denunțat de mai multe țări. Dominanța sovietică a fost însoțită de un val de acțiuni represive împotriva tuturor categoriilor sociale și profesionale, între victime numărându-se, în primul rând, făuritorii Unirii Basarabiei cu România în 1918, în vreme ce activitatea Sfatului Țării a fost supusă unei denigrări.

8. După colapsul URSS, odată cu revenirea la valorile și libertățile democratice, la principiile parlamentarismului, la istoria și limba română, Sfatul Țării a fost în mare parte reabilitat.

În lumina celor constatate mai sus, participanții la Sesiunea științifică **CONSIDERĂ** drept o datorie de onoare să cinstească memoria înaintașilor de la 1917–1918, care au rămas în istorie ca făuritori ai Unirii.

Având în vedere toate acestea, adresăm factorilor de decizie din Republica Moldova și România **apelul:**

1. A întreprinde acțiuni menite să înveșnicească opera Generației Unirii.

2. A demara lucrările de restaurare și conservare a edificiului în care și-a desfășurat activitatea Sfatul Țării, unde a fost votat istoricul Act al Unirii din 27 martie 1918.

3. A înființa un muzeu al Sfatului Țării în incinta localului respectiv (astăzi, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău).

4. A restabili monumentul Unirii la intrarea în Chișinău, care a fost distrus în mod abuziv de autoritățile sovietice.

5. A sprijini plenar activitatea celor două foruri științifice și culturale, Academia de Științe a Moldovei și Academia Română în promovarea adevărului istoric.

6. A menține în câmpul prioritar de cercetare științifică problemele mișcărilor naționale și sociale din Basarabia din anii 1917–1918, precum și evenimentele ce au succedat actul Marii Uniri. De asemenea, se impune inițierea unor proiecte de anvergură, sub egida forurilor științifice abilitate, în scopul elaborării de studii și culegeri de materiale și documente privind activitatea Sfatului Țării, istoria evoluției problemei Basarabiei în plan internațional etc.

7. A integra comunitățile științifice din Republica Moldova și România într-un spațiu științific și cultural comun, fiind încurajată cooperarea, inclusiv în cadrul programelor Uniunii Europene, în domeniile de cercetare, dezvoltare tehnologică, inovare, cultură, audiovizual, competitivitate și antreprenariat.

*Adoptată cu votul unanim al participanților la Sesiunea științifică festivă a Academiei de Științe a Moldovei și a Academiei Române.
Chișinău, 27 martie 2018*

**Președintele Academiei Române,
Academician Cristian HERA
Președintele Academiei de Științe a Moldovei,
Academician Gheorghe DUCA**